

07.06516

WATERSCHAPPEN

Bijlage

CBCF 07-9a

Oplegnotitie

Agendapunt

10

Onderwerp

Project landelijke waterschapsverkiezingen

Bijlagen

CBCF 07-9a t/m d

Opsteller

mr. M.A.H. van Esch

Datum behandeling

2 maart 2007

Samenvatting

Het project Landelijke Waterschapsverkiezingen gaat in een goed tempo verder. Er is gewerkt aan een integrale planning van het project die binnenkort in de projectgroep wordt behandeld. De ledenvergadering heeft in december aandacht gevraagd voor het bindingsdocument en de werving van de lijsten. Hierover zijn de bijgevoegde documenten opgemaakt. Verder heeft de LV ingestemd met de kostenverdeelsleutel waarover het Waterschap Zeeuws-Vlaanderen aan de Unie een brief heeft verzonden met het verzoek om dit besluit te herzien.

Besproken in

De projectgroep zal de stukken bespreken op 22 februari a.s. en de stuurgroep komt op 2 maart a.s. in de middag bij elkaar. Er kunnen dus wijzigingen worden aangebracht ten behoeve van het Uniebestuur en de ledenvergadering van maart.

Standpunten andere partijen**Bestuurlijke aandachtspunten**

De onderhavige documenten zijn van groot bestuurlijk belang.

Financiële gevolgen

De kosten van het project worden buiten de Uniebegroting om centraal gefinancierd.

Vervolprocedure

Het project gaat met verzwinde spoed verder.

Gewenste communicatieacties

De waterschappen worden op de hoogte gehouden middels een 3-maandelijkse nieuwsbrief, het extranet van de Unie en krijgen over belangrijke onderwerpen bovendien een ledenbrief.

Gevraagd besluit

Instemmen met de concept volmacht en de werving van lijsten. Niet akkoord gaan met wijziging van de kostenverdeelsleutel zoals het Waterschap Zeeuws-Vlaanderen dat voorstelt.

Project landelijke waterschapsverkiezingen 2008

1 Planning

Op 22 februari a.s. komt de Projectgroep landelijke verkiezingen weer bij elkaar. Op de agenda staan: de integrale planning van het project, de concept - volmacht, een contractenoverzicht, de werving van lijsten, het communicatieplan, Postbus 51 en de brief van het Waterschap Zeeuws-Vlaanderen. Op 11 januari jl. heeft de projectgroep gesproken over het stempakket, antimisbruik van het stembiljet, STIP en Villa DM. Verder is een start gemaakt met periodiek overleg tussen de projectleiding en Het Waterschapshuis. De werkgroepen van het project leveren hun bijdragen aan de verschillende documenten.

De stuurgroep zal op 2 maart a.s. weer bijeen komen mevrouw. drs. J.M. de Vries zal het voorzitterschap overnemen van de heer dr. S. Schaap en tot de stuurgroep zal in de aldus vrijgekomen plaats toetreden de heer ir. P.A.E. van Erkelens.

Voor de ledenvergadering van 30 maart a.s. zijn de volgende onderwerpen voorbereid: het bindingsdocument (te weten: de concept - volmacht) en het werven van lijsten. Deze stukken zijn bijgevoegd en behoeven geen nadere toelichting.

2 Brief van het Waterschap Zeeuws-Vlaanderen inzake de kostenverdeelsleutel

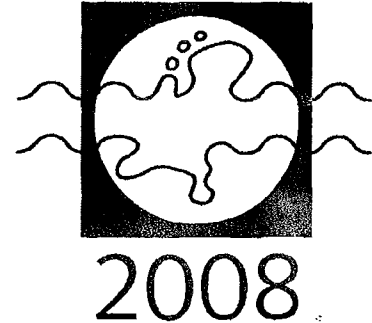
In de ledenvergadering van 22 december 2006 is ingestemd met het voorstel van de kostenverdeelsleutel. De LV heeft gekozen voor de verhouding van 20/80, hetgeen inhoudt dat ieder waterschap een gelijk aandeel heeft in 20% van de totale kosten en een gewogen aandeel op basis van het aantal stemgerechtigden in 80% van de totale kosten. Omdat over het exacte aantal stemgerechtigden nog enige twijfel bestond, hebben de waterschappen de gelegenheid om dit aantal zo nodig te corrigeren (hiervan is overigens nog geen gebruik gemaakt).

Het probleem van het Waterschap Zeeuws-Vlaanderen (verwoord in bijgevoegde brief) is dat de keuze voor 20/80 zeer nadelig voor het waterschap uitpakt. De bijdrage aan de totale kosten zijn hierdoor het dubbelde van het bedrag bij 100% op basis van het aantal stemgerechtigden. En bovendien ontstaan zodoende geen besparingen bij het gezamenlijk organiseren in Unieverband ten opzichte van alles zelf te doen. Inzake het voorschot stelt het waterschap dat dit in verhouding moet staan tot het eindbedrag.

Het eerste bezwaar dat het verschil tussen beide varianten fors is (namelijk ca. 200.000 euro tegenover ca. 100.000 euro) is op rekenkundige gronden wel terecht maar kan niet van doorslaggevende betekenis zijn voor het besluit om de verhouding van 20/80 te kiezen. In de keuze moet namelijk worden afgewogen dat een bepaald deel van de kosten voor alle waterschappen in gelijke mate effecten oplevert. De te behalen resultaten zijn hierbij de reden en niet de daaruit voortvloeiende financiële gevolgen. Dat geeft het waterschap eigenlijk wel toe.

Het tweede bezwaar dat de hoogte van de bijdrage fors is ten opzichte van de uitgaven die worden gedaan bij het zelf houden van de verkiezingen, is ook te weerleggen. Het zal voor de eerste keer zijn dat er landelijk waterschapsverkiezingen in dezelfde periode (november 2008) worden gehouden. Dat heeft tot gevolg dat er landelijk allerlei nieuwe ontwikkelingen in gang gezet worden die de waterschappen onder de aandacht van de kiezers moeten brengen en die het stemmen gemakkelijker maken. Deze kosten zijn bij de vorige verkiezingen niet of in veel mindere mate gemaakt. De vergelijking gaat daarom niet zo maar op. We doen nu landelijk meer en daarvan heeft ieder waterschap profijt. Uitgaan van landelijk gemiddelden per stemgerechtigde kan overigens alleen bij de variant 100% en gaat bij andere varianten niet op. Inzake de voorschotten zal inderdaad rekening worden gehouden met de eindbedragen.

waterschaps verkiezingen

Werven van lijsten

Deze notitie gaat in op het werven van lijsten voor de Waterschapsverkiezingen 2008. In het stuk staan de achtergronden, wat er centraal (landelijk) gaat gebeuren op dit vlak en wat raadzaam is regionaal binnen het eigen waterschapsgebied op te pakken.

Moderne jas voor waterschapswet

Sinds de invoering van de waterschapswet in 1991 is er veel veranderd in de waterschapswereld. Toen deze wet werd gemaakt waren er nog 200 waterschappen. Deze waren zeer divers van omvang en ook hun taken varieerden. Veel waterschappen hadden maar één taak. Sommige provincies hadden zuiveringsschappen ingesteld voor de uitvoering van de waterkwaliteitstaak, of hielden deze in eigen hand. De afgelopen jaren zijn er voortdurend waterschapsfusies geweest. Na de fusies van 1 januari 2005, zijn er nog maar 26 all-in waterschappen. Vanaf 2007 zal de nieuwe waterschapswet in werking treden. Deze wet sluit beter aan op de huidige situatie.

Belangrijkste wijzigingen nieuwe Waterschapswet

De belangrijkste wijzigingen zetten we nog even op een rij.

- De categorie gebouwd (en de pachters) verdwijnt als aparte categorie. De huiseigenaren worden verondersteld te worden vertegenwoordigd door ingezetenen en bedrijven.
- Ingezetenen, bedrijven, agrarisch en overig ongebouwd en natuurterreinbeheerders zijn de nieuwe categorieën in het waterschapsbestuur.
- De grootte van het algemeen bestuur is op een maximum gesteld van 18 tot 30 zetels. De provincie vult dit verder in.
- Kwaliteitszetels en afdelingsbesturen zijn niet meer mogelijk.
- Je moet, als lid van het algemeen bestuur, ingezetene van het gebied zijn. Mensen kunnen zo niet meer in meerdere waterschapsbesturen plaatsnemen.
- Leden van de provinciale staten, wethouders en burgemeesters mogen geen zitting meer hebben in het bestuur.
- De verkiezingen vinden in één verkiezingsperiode plaats. Voor het eerst in november 2008.

Lijstenstelsel

Er komt een lijstenstelsel voor de categorie ingezetenen. Iedere groepering, stichting, vereniging of persoon, die belang heeft bij de taakuitoefening van het waterschap, kan een lijst indienen. Het belang bij de taakuitoefening wordt overigens breed uitgelegd: het kan gaan om waterrecreatie, natuur, maar ook om het werken en wonen in het gebied en de bescherming van het (gebouwde) eigendom. Je kunt dan denken aan milieugroeperingen, visverenigingen, bewonerscomités en dergelijke. Eigenlijk kan iedereen een lijst indienen.

Voor de overige categorieën (ongebouwd, bedrijven, natuurterreinbeheerders) vinden geen directe verkiezingen plaats, maar wordt gebruik gemaakt van voordracht en benoeming. Voor de nieuwe

categorie natuurterreinbeheerders, die bij de categorie ongebouwd is ondergebracht, is het Bosschap hiervoor aangewezen. Voor de overige twee zijn dat respectievelijk LTO en de Kamers van Koophandel.

Werven van lijsten, centraal

De stuurgroep heeft vastgesteld: centraal (landelijk) wat centraal kan. Dat betekent voor het werven van de lijsten dat er vanuit de Unie of de projectgroep grote landelijke verenigingen (koepelorganisaties) zullen worden benaderd. U moet hierbij denken aan bijvoorbeeld: ANWB, Vereniging Eigen Huis, IVN Nederland, maar ook de Nederlandse Vrouwen Raad. Deze benadering zal verlopen via een grote voorlichtingsbijeenkomst in Utrecht waar voorlichting zal worden gegeven over mogelijkheden en onmogelijkheden.

Werven van lijsten, decentraal

Alle organisatie, verenigingen, belangenbehartigers en personen die regionaal of lokaal belang hebben bij de taakuitoefening van het waterschap kunnen door het waterschap zelf geïnformeerd worden.

Hoe en wanneer benaderen?

Een waterschap kan er voor kiezen om een overzicht te maken met alle lokale en regionale partijen die hun betrokkenheid bij water vanuit de historie al kenbaar hebben gemaakt. Zij kunnen deze partijen aanschrijven met een mailing. Om te voorkomen dat men partijen vergeet die misschien wel voor deelname in aanmerking zouden willen komen, is het verstandig om daarnaast te kiezen voor regionale advertenties waarin mensen worden opgeroepen om deel te nemen. Natuurlijk moet de inzet van de eigen website niet worden vergeten.

Het is niet verstandig eerder dan dat de waterschapswet is aangenomen in de Eerste Kamer en artikel 3 en 4 overleggen zijn afgerond, te starten met de benadering. Op dat moment is namelijk duidelijk hoeveel zetels je te verdelen hebt. Dit betekent concreet: start rustig op in het najaar van 2007 en haal door begin 2008.

Samenwerking in de regio

Sommige groepen werken over de waterschapsgrenzen heen. Benut elkaars kennis om goed voorbereid het gesprek aan te gaan. Maak gezamenlijk een afspraak en geef aan wat de mogelijkheden voor de organisatie zijn om deel te nemen aan de verkiezingen.

Voorlichting

Het is belangrijk om voor alle potentiële groepen één of meerdere voorlichtingsavonden te organiseren. Tijdens deze avonden kunnen de mensen op de hoogte worden gesteld van alle werkzaamheden van het waterschap, de kaders van de waterschapswet en de gang van zaken rondom de verkiezingen. Deze kunnen vanaf februari 2008 plaatsvinden.

Politieke partijen

Hoewel het waterschap een functioneel bestuur is, mogen ook politieke partijen onder de eigen, bestaande naam deelnemen aan de waterschapsverkiezingen.

Ondersteuning door de landelijke werkgroep

In januari 2008 is de website waterschapsverkiezingen.nl af, is de toolkit beschikbaar waar alle mogelijke digitale ondersteuning in zit. Formats voor advertenties, logo gebruik, fotomap, digitale formats voor spandoeken en posters etc. Ook is er dan een powerpointpresentatie beschikbaar die als basis gebruikt kan worden voor de presentatie tijdens de voorlichtingsbijeenkomsten.

**Deelname Project Landelijke Verkiezingen 2008
volmacht**

Ondergetekende:

de heer/ mevrouw .....,
voorzitter van waterschap....., gevestigd te ....., ten deze handelend
in de hoedanigheid van voorzitter van genoemd waterschap en met instemming van het dagelijks
bestuur, hierna genoemd "het waterschap",

overwegende,

dat de waterschappen in Nederland in het verband van de Unie van waterschappen, hierna
genoemd "de Unie", hebben afgesproken in het jaar 2008 gezamenlijk gelijktijdig
waterschapsverkiezingen te zullen organiseren;

dat de Unie daartoe een landelijk dekkend verkiezingsproject heeft opgestart t.b.v. de organisatie,
de planning, de voorbereiding en de uitvoering van een aantal - centrale - verkiezingsactiviteiten op
landelijk niveau (onder andere het aanbieden van internetstemmen en stemmen per (brief)post) en
zorgt voor de afstemming van centrale en decentrale verkiezingsactiviteiten;

dat de Stichting Het Waterschapshuis, in opdracht van de Unie, een aantal producten en diensten
voor het landelijk verkiezingsproject realiseert, uitvoert en coördineert,

dat de projectkosten van de *centrale* verkiezingsactiviteiten worden geraamd op 16 miljoen euro en
dat hierbij een overschrijdingsmarge zal worden gehanteerd van 15% waarbinnen de Unie mandaat
heeft om beslissingen te nemen;

dat de projectkosten tussen de aan het Project Landelijke Verkiezingen 2008 deelnemende
waterschappen zullen worden verrekend op basis van de in de ledenvergadering van de Unie
vastgestelde verdeelsleutel (20% vast naar rato van waterschappen c.q. kiesdistricten en 80%
variabel aan de hand van het aantal kiesgerechtigden voor de ingezetenen in de voorcalculatie
uitgegaan van de laatst gehouden verkiezingen en in de afrekening te baseren op aantallen
kiesgerechtigde ingezetenen in 2008);

dat in het kader van het verkiezingsproject door de Unie van waterschappen namens en voor
rekening van de deelnemende waterschappen t.b.v. de centrale verkiezingsactiviteiten een aantal
contracten moet worden afgesloten; dat de Unie t.b.v. het afsluiten van die contracten een aantal
aan het verkiezingsproject deelnemende werkgroepen alsmede het Waterschapshuis inschakelt;

dat het waterschap definitief heeft besloten deel te nemen aan het landelijke verkiezingsproject in
2008;

verklaart hierbij:

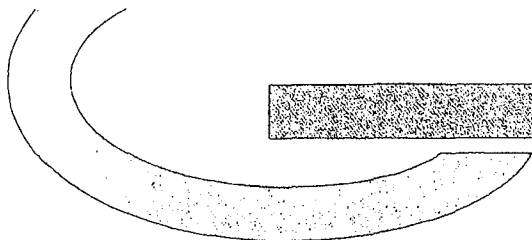
- deel te nemen aan het Project Landelijke Verkiezingen 2008;
- aan de voorzitter van de Unie van waterschappen, met het recht van substitutie, volmacht te
verlenen om mede namens het waterschap t.b.v. centrale verkiezingsactiviteiten op
landelijk niveau contracten aan te besteden en af te sluiten en in en buiten rechte op te
treden in eventueel daaruit voortvloeiende geschillen;

- de Stichting Het Waterschapshuis, mandaat en volmacht te geven om uitsluitend t.b.v. de waterschapsverkiezingen, namens het waterschap, rechtstreeks dan wel indirect kiesrechtgegevens uit de gemeentelijke basisadministratie te betrekken en het waterschap bij het BPR wettelijk te vertegenwoordigen m.b.t. de – voor die gegevensverstrekking benodigde – wijziging van de autorisatie van het waterschap en de nieuwe rechtsverhouding schriftelijk vast te leggen.
- zich te verplichten financieel bij te dragen in de kosten van het Project Landelijke Verkiezingen 2008 overeenkomstig de in de overwegingen van dit document genoemde verdeelsleutel.

Aldus in tweevoud getekend te ..... op 2007

de voorzitter,

(.....)

Waterschap
Zeeuws-Vlaanderen

Uw brief van :
 Uw kenmerk :
 Behandeld door : P. Boussen
 Doorkiesnummer : (0115) 641161
 Ons kenmerk : 0700513
 Bijlagen :
 Kopie aan : PBo/KNi
 Documentnaam : pboba463
 Datum : 26 januari 2007
 Verzonden : 30-01-07.
 Onderwerp : kostenverdeling Landelijke
 waterschapsverkiezingen 2008

Bestuur van de Unie van Waterschappen
 Postbus 93218
 2509 AE DEN HAAG

Unie van Waterschappen
 Archief - Bibliotheek

- 1 FEB. 2007

Afd. 8j2
 No. 35323

Geacht bestuur,

Op 22 december jl. is in de ledenvergadering onder agendapunt 4 behandeld het Project Landelijke Verkiezingen 2008. Hierbij is ook de notitie inzake de kostenverdeelsleutel aan de orde geweest, waarbij een indicatie is gegeven van de kosten per waterschap bij volledig variabele kosten en bij 20% vaste kosten. Tevens is een indicatie gegeven van de door de waterschappen te betalen voorschotten. In de oplegnotitie is een voorkeur uitgesproken voor een verdeling op basis van 80% variabel en 20% vast (hierna 80-20 genoemd). Alvorens tot definitieve besluitvorming te komen willen wij aangaande kostenverdeling en voorschotten het volgende onder uw aandacht brengen.

Bij het volledig variabel maken van de kostenverdeling zullen de kosten voor ons waterschap volgens de notitie € 104.607,- bedragen. Bij een verdeling op basis van 80-20 komen de kosten op € 206.763,-, dat wil zeggen een verdubbeling van de kosten. Dat bij verdeling van kosten een deel via een vaste component wordt versleuteld en dat dit voor de kleinere waterschappen een relatief hogere bijdrage betekent hoeft op zich niet problematisch te zijn en daar kunnen, gelet op het te verkrijgen profijt, ook argumenten voor aanwezig zijn. Wij vragen ons echter af of de uitkomst van de 80-20 verdeling in dezen wel voldoende evenwichtig is en wij wijzen daarbij op het volgende.

In de brief van de Stuurgroep Landelijke Waterschapsverkiezingen van 23 mei 2006 aan de dagelijkse besturen van de waterschappen inzake het koepelplan landelijke verkiezingen 2008 werd ook aandacht besteed aan de financiële voordelen van het gezamenlijk organiseren van de verkiezingen. Aangegeven werd dat uit de evaluatie van voorgaande waterschapsverkiezingen blijkt dat de kosten per stemgerechtigde variëren van € 0,80 tot zo'n € 2,-, een en ander mede afhankelijk van welke kosten aan de verkiezingen werden doorberekend. Ook de kosten van de verkiezingen in ons waterschap bleven binnen deze range.

Uitgaande van de begrote 16 miljoen euro en 12,2 miljoen stemgerechtigden is de landelijk gemiddelde kostprijs per stemgerechtigde van het gezamenlijke project € 1,31, zodat inderdaad verondersteld kan worden dat er financieel voordeel aanwezig is. Bij een verdeling op basis van 80-20 wordt voor ons waterschap de kostprijs per stemgerechtigde van het gezamenlijke project

€ 2,42, waarboven op nog de kosten komen voor de werkzaamheden die het waterschap zelf zal moeten verrichten. Wij moeten dan ook concluderen dat de kostprijs per stemgerechtigde voor ons waterschap bij een 80-20 verdeling buiten redelijke proporties afwijkt van het landelijk gemiddelde en dat deze bovendien ten opzichte van voorgaande verkiezingen sterk zal toenemen in plaats van een landelijk te verwachten daling. Het financiële voordeel zal vooral voor de grote waterschappen zijn (ter vergelijking: voor een waterschap met een miljoen stemgerechtigden zou de kostprijs van het project ± € 1,10 per stemgerechtigde zijn).

Wij pleiten voor een verdeelsleutel waarvan de uitkomst leidt tot een ook voor ons waterschap aanvaardbare kostprijs per stemgerechtigde.

In de notitie worden bedragen genoemd die als voorschot gevraagd zullen worden aan de waterschappen: 2006 € 25.000,--; 2007 € 100.000,-- en 2008 €150.000,--. Het totaal daarvan (€ 275.000,--) zal ruimschoots boven het door ons waterschap te betalen kostenaandeel reiken, hetgeen ons inziens niet de bedoeling van een voorschot kan zijn. Wij verzoeken u daarom bij de bepaling van de voorschotten rekening te houden met de voor de kostenverdeling te hanteren verdeelsleutel.

Hoogachtend,
Het dagelijks bestuur van het waterschap Zeeuws-Vlaanderen

Ir. C.J. Almekinders

wnd. dijkgraaf

mr. J.Y. Dekker

secretaris